

La Fonda del Brollador

Digueu-me Ishmael.

Fa anys, amb molt pocs diners a la butxaca, i sense res que em lligués a terra, vaig pensar d'anar-me'n de casa i sortir a navegar per conèixer els oceans del món.

Ara, aquella inquietud s'ha convertit en un costum. Cada cop que estic trist i de mal humor, quan em sento sol sense saber per què, quan noto que el fred de novembre se m'instal·la en l'ànima i, sobretot, quan m'aturo, gairebé sense adonar-me'n, davant de les botigues de taüts, comprenc que és hora d'embarcar-me.

He nascut terra endins, però tots els camins porten al mar. L'aigua té una màgia irresistible que atrau els homes i els impulsa a creuar muntanyes, a seguir rierols i rius fins a arribar al mar, que és com un immens mirall on a tots ens agrada mirar-nos.

Recordo que vaig arribar al port de New Bedford un dissabte a la nit, el desembre de 1841. Amb passes vacil·lants, vaig recórrer

els carrers, buscant un lloc per allotjar-me d'acord amb les meves possibilitats. Al final, no lluny dels molls, vaig albirar una llum tènue. Vaig sentir un xerric i, en alçar els ulls, vaig veure un cartell que es gronxava damunt la porta, amb un brollador alt i blanc pintat i aquestes paraules a sota: «Fonda del Brollador». Es referia, evidentment, al raig de vapor que brolla del cap de la balena.

Vaig pensar que aquell podia ser el lloc perfecte per aconseguir un allotjament barat, una mica de menjar i un bon cafè.

Vaig empènyer la porta de la Fonda del Brollador i em vaig trobar en un vestíbul fosc, amb antics plafons de fusta que devien haver pertangut a una embarcació ruïnosa. En un costat, un quadre enorme representava una balena enmig d'una tempesta, abalançant-se damunt d'un vaixell de tres pals gairebé submergit, amb totes les veles replegades. La paret oposada mostrava una aparatosa exhibició de llances rovellades i arpons afilats.

Vaig travessar el vestíbul i vaig arribar a la sala comuna, on joves mariners bevien recolzats a les taules. En un racó hi havia el bar, una mena de cau adornat amb la mandíbula d'una balena. A sota d'aquella mandíbula, un homenet escanyolit s'afanyava a omplir els gots toscament graduats.

—Fins a aquesta marca —deia—, el preu és un penic. Fins aquí, un penic més, i et pots veure el got sencer per un xíling.

Vaig parlar amb el patró, un tal Coffin, per demanar-li una habitació. Em va dir que la fonda era plena i que no hi havia ni un llit buit. Després, com si hi caigués de sobte, em va preguntar si tindria cap inconvenient a compartir la manta amb un arponer.

—Mai no m'ha agradat dormir amb algú altre —li vaig dir—, però tampoc no em ve de gust continuar voltant per aquí fora en una nit tan freda, i menys en una ciutat que no conec. Com és l'arponer?

El patró va deixar anar una rialleta. Semblava que el divertia alguna cosa que jo no arribava a entendre.

—És un home tranquil —va respondre—. Normalment, se'n va a dormir i es lleva d'hora. Aquesta nit, però, ha sortit a vendre el seu cap. Espero que finalment ho aconsegueixi. El problema és que el mercat està completament saturat.

—De què? —li vaig preguntar.

—De caps, és clar. És que potser no hi ha massa caps al món? Li vaig pregar que no em prengué el pèl.

—L'arponer del qual li parlo —em va dir— acaba d'arribar dels mars del Sud, on va adquirir un munt de caps, d'aquells que els curiosos compren a bon preu. Els va vendre tots menys un, que és el que està intentant vendre aquesta nit. Demà és diumenge, i no està bé exhibir caps pels carrers quan la gent va cap a l'església. Però, vinga, que es fa tard. No crec que l'arponer torni aquesta nit. Deu haver ancorat en qualsevol lloc. Pugi, doncs, amb mi.

Vam pujar les escales i em va fer entrar en una petita habitació, freda com el marbre. El moble principal era un llit enorme, on cabien fins a quatre arponers.

—Aquesta és l'habitació —va dir el patró, i va deixar una espelma sobre un vell bagul, que servia de lavabo i de taula de centre—. Posi's còmode i dormi bé.

Quan em vaig tombar, vaig veure que havia desaparegut.

Em vaig despullar i vaig trigar bastant a adormir-me. I, quan ja dormia, el soroll d'unes trepitjades em va despertar i vaig veure una resplendor de llum que es filtrava per sota de la porta.

No em vaig moure. Amb un arpo i l'espantós cap dels mars del Sud en una mà i una espelma encesa en l'altra, el meu company de llit va entrar a l'habitació. Sense mirar cap al llit, va deixar el cap i l'espelma sobre el bagul. Després, va recolzar l'arpo a

la paret i es va treure el barret, que era alt com un barret de copa alta. Vaig tenir una sorpresa en veure que no tenia cabells, llevat d'una mena de trena molt espessa que li naixia enmig del crani i li queia sobre la nuca.

Desitjava veure-li la cara, però quan es va tombar vaig quedar glaçat. Era fosca, purpúria i groga, i estava coberta de línies negres que li recorrien el front, les galtes i la barbata. Sens dubte, eren tatuatges.

Va començar a desvestir-se i li vaig poder veure el pit i els braços, que també estaven tatuats amb espirals i altres formes intrincades, igual que les cames.

No sé d'on havia aconseguit un *tomahawk*, una destrat de guerra dels indis nord-americans que també es fa servir de vegades de pipa. El va omplir de tabac, el va encendre i va començar a fumar i a exhalar grans glopades de fum. Poc després, amb el *tomahawk* entre les dents, es va ficar al llit. No vaig poder evitar fer un crit de pànic, i l'home tatuat va deixar anar un grunyit de sorpresa i va començar a palpar-me.

—Qui diables tu? —em va preguntar—. Si tu no parlar, maleït, jo matar-te —em va amenaçar mentre brandava el *tomahawk* encès per damunt del meu cap.

—Patró! Per l'amor de Déu, senyor Coffin! —vaig cridar—. Despertí's, patró! Àngels, salveu-me!

—Tu parlar! —va tornar a grunyar el caníbal.

Per sort, el patró va entrar en aquell moment a l'habitació amb un llum. Vaig saltar del llit i me'n vaig anar corrent cap a ell.

—Calmi's —va dir amb un gran somriure—. En Queequeg no li arrencarà ni un cabell.

—Però per què no m'ha dit que aquest arponer era un caníbal?

—He suposat que m'havia entès. Li he dit que era un venedor de caps. Torní al llit. Queequeg, escolta. Tu entendre mi, jo entendre tu. Tu dormir amb aquest home. Entendre?

—Jo entendre tot —va assentir en Queequeg, amb la pipa a la boca.

—Patró, digui-li que deixi de fumar —li vaig demanar—, i em ficaré al llit amb ell. No m'agrada que la gent fumi al llit. És perillós.

En Queequeg va obeir immediatament i es va apartar per deixar-me el màxim espai possible.

—Bona nit, patró —vaig dir—. Ja pot marxar.

Em vaig ficar al llit i vaig pensar que, després de tot, valia més dormir amb un caníbal sobri que amb un cristià borratxo.

L'endemà al matí, en obrir els ulls, em vaig trobar el braç tatuat d'en Queequeg afectuosament damunt del pit. Qualsevol que ens hagués vist així hauria pogut pensar que jo era la seva dona.

—Queequeg! —vaig cridar.

Un ronc va ser la seva única resposta. Em vaig girar i vaig notar a l'esquena alguna cosa que rascava. Era el *tomahawk*, que el meu company, quan jo ja dormia, havia tornat a ficar al llit.

—Queequeg! Desperta, sisplau!

Per fi va enretirar el braç i es va sacsejar com un Terranova que acaba de sortir de l'aigua. Després, em va indicar que ell es rentaria primer per deixar-me l'estança lliure. No es va rentar la cara, però sí el pit, els braços i les mans. Va agafar el seu arpó, en va treure el mànec de fusta i es va afaitar amb la fulla afilada.

Quan va acabar d'arreglar-se, se'n va anar orgullosament de l'habitació, amb el seu barret de pell de castor i el seu aspre gec. Jo també em vaig rentar i vaig baixar al bar, que era ple d'hostes arribats la nit anterior, com jo. Gairebé tots eren baleners, pri-

mers, segons i tercers oficials, fusters, ferrers, boters i arponers, gent forta i colrada pel sol i el vent salí, amb barbes hirsutes i mal tallades.

Em vaig asseure amb ells a la taula, al costat d'en Queequeg, i em vaig preparar mentalment per escoltar alguns relats sobre la caça de la balena. Em va sorprendre que tots beguessin i masteguessin en silenci, com si estiguessin avergonyits. Era un grup de vells llops de mar, molts dels quals havien caçat grosses balenes sense pestanyejar. Però eren allà, buscant-se els uns als altres com ovelles d'un ramat, com si fora del vaixell se sentissin insegurs i maldestres. Quina curiosa visió, la d'aquells perseguidors de balenes, tímids i aguerrits alhora!

Pel que fa a en Queequeg, feia servir l'arpó per enganxar els filets de vaca i acostar-los al plat des de l'altre costat de la taula, amb imminent perill per a molts caps. Ho feia amb certa elegància, però, com si fos la cosa més natural del món. Després d'esmorzar, va encendre la pipa i va buscar un racó per fer la digestió. Jo vaig decidir sortir a fer un volt.

Si al principi m'havia sorprès conèixer algú tan exòtic com en Queequeg, aviat vaig descobrir, en recórrer els carrers de New Bedford a plena llum del dia, que a la ciutat s'havia aplegat gent de totes les tribus, tots els colors de pell i tots els continents, entestats en una sola cosa: seguir el solc que deixa la balena i matar-la.